

2

PRAEFATIO.

Quam in hisce elementis elucubrandis
viam ac rationem sequutus sim,
paucis vos, Optimi Iuuenes! putaui edo-
cendos. Metaphysica, vt vera sit, quae
esse dicitur, principiorum generalissimorum
scientia, tales etiam doctrinas stabilire de-
bet, quae non solum philosophiae, sed om-
nis in vniuersum scientiae tanquam funda-

(2)

menta

menta sint. Ex quo efficitur, primo, ut,
quae sunt omnibus rebus notiones commu-
nes, quae earum relationes, explicit: dein-
de, ut praecipua rerum genera recenseat.
et, quae de iis vniuersim praecipi possint,
inuestiget: denique, ut leges Cosmologicas
exquirat. Atque haec omnia tribus capit-
ibus complexus sum. In iis autem pertra-
ctandis ea mihi conuenientissima visa est ra-
tio, quae primum singularium notionum ori-
ginem scrutetur, tum omnium inter se ne-
xum, ex quo, quid vnaquaque alteri de-
beat, intelligi possit. Quo ipso perduci ne-
cessere est ad prima quaedam, quibus alia
nituntur, iudicia, naturae, inquam, iudi-
cia, quae non die, ut opinionum com-
menta, delentur, sed sensu omnibus com-
muni confirmata. Nihil praeterea statui arbi-
trarium, nihil, quod non satis exproratum
sit. Haec tamen nolite sic interpretari,
quasi omnia, in quae Metaphysici solent in-
quirere, quaeque suis locis indicata sunt,
perspicua et indubia esse existimem. Nem-
pe,

pe, vbi verum cognoscere negatum fuit,
 cognitionis humanae limites, errorumque
 fontes notandi erant; quo magis sibi quis-
 que a temeritate ac praecipitanter iudicatis
 opinionibus caueat. Ieiunas et frigidas alio-
 rum argutationes omisi, quas, quotus-
 quisque est, praesertim hac aetate nostra
 politiore, qui requirat? si quis autem requi-
 rit, vbi non inuenerit? cauendum enim
 omnino erat, ne libelli magnitudo cresceret.
 Et sane philosophia non tam in aliorum
 praeceptis ediscendis posita est, quam in
 mentis vi exercenda, et subtilitate iudican-
 di, ac ratiocinandi contrahenda, quod nemo
 consequitur, qui non ipsi sibi incipiat fi-
 dere, rebusque perpendendis mature ad-
 fuescat. Animus quidem erat, breuem Me-
 taphysicae historiam subne^ctere; at quum in
 ea elaboranda animaduerterem, historiam
 Theologiae naturalis ab ea aegre diuelli
 posse, incepturn opus alii tempori ac loco
 destinaui. Vix est, quod stili veniam ro-
 gem: quis enim notiones magna ex parte

in Europae barbarie natas , atque apud
barbaros adultas latina semper oratione ex-
plicauerit ? vt nihil dicam , ipsum Meta-
physicae nomen a graeco fonte male detor-
tum esse. Ceterum facile intelligitis , hoc ,
quidquid est laboris , me non gloriae cuius-
dam captandae (quae enim ingenii gratia a
rebus metaphysicis sperari possit?) sed ve-
straे vtilitatis caussa suscepisse. Neque enim
vllum mihi erit molestum onus , quod non
vestri caussa prompto atque alaci animo
sim subiturus. Vestrum erit fauere hisce
conatibus meis , atque ita rationes vestras
componere , vt et meae mihi , et vobis ope-
rae vestrae ratio constet , Valete.

CAPVT